

The Land of Israel as Safe Refuge

Deut. 23, 16 דברים כ"ג

לֹא-תִסְגֵּיר עֶבֶד אֶל-אֲדֹנָיו אֲשֶׁר-יִנְצֵל אֵלֶיךָ מֵעַם אֲדֹנָיו:

You shall not deliver to his master a servant who is
escaped from his master to you:

דברים כ"ג

עמ

וְיָשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בְּמִקְוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּטוֹב לוֹ לֹא תִּוְקְנוּ:
he shall dwell with you, in the midst of you, in the place
which he shall choose within one of your gates, where it
pleases him best: you shall not oppress him.

Unkelus

תרגום אונקלוס דברים כ"ג:ט"ז

לֹא תִמְסֹר עֶבֶד עַמּוּמִין לְיַד רַבּוּיָהּ דְּיִשְׁתִּיזְב לְוַתָּךְ מִן קִדָּם רַבּוּיָהּ.

Thou shalt not deliver up a slave of the Gentiles into the hand of his master, when he hath escaped to thee from his master;

Rashi

רש"י דברים כ"ג:ט"ז

לא תסגיר עבד – כתרגומו

דבר אחר: אפילו עבד כנעני של ישראל שברח מחוצה לארץ לארץ.

THOU SHALT NOT DELIVER [UNTO HIS LORD] THE SERVANT [WHO IS ESCAPED FROM HIS LORD UNTO THEE] – Understand this as the Targum has it: עבד עממין the servant of the heathens. Another explanation is: that it implies even a Canaanite servant belonging to an Israelite who fled from outside the Land (from a foreign country) into the Land of Israel (Gittin 45a).

Context: Ibn Ezra

לא תסגיר עבד אל אדניו – כי בלכתם למלחמה יתכן שיברח למחניהם עבד. ואיננו ישראלי

you must not turn over As they went off to war, it is likely that (non-Jewish) slaves would flee to their camps.

Ramban: a practical advantage of this

ועוד, שיתכן שילמד דרך מבוא העיר, כי בענין כזה ילכדו מדינות רבות על ידי העבדים והשבויים הבורחים משם.

Also, we will learn the passage to the city and this way many countries capture countries by slaves who run away.

Isn't it stealing?

Rav Yosef Behor Shor

ר' יוסף בכור שור דברים כ"ג:ט"ז

אין הגוים קונין זה את זה, ואין גופו קנוי לו, כמו שאמרו רבותינו (בבלי גיטין ל"ז:-ל"ח.): אתם קונין מהם, ולא הם קונין זה את זה.

Gentiles cannot acquire one another, as his body is not acquired to him as the sages say, you can acquire from them and they can't buy each other.

Rambam, Avadim 8, 10

עבד

חוב בְּדַמְיוֹ עַד שֶׁתִּשְׁיֵג יָדוֹ וַיִּתֵּן לוֹ. וְאִם לֹא רָצָה הָאָדוֹן לְשַׁחֲרָרוֹ מִפְּקִיעֵין בֵּית דִּין שֶׁעֲבוּדוֹ מֵעַלְיוֹ וַיִּלְךָ לְאוֹשׁ

10. When a slave flees from the diaspora to Eretz Yisrael, he should not be returned to slavery. Concerning such a person, the Torah Deuteronomy 23:16 states: "Do not return a slave to his master." His master is told to compose a bill of release for him, and he writes a promissory note for his master for his worth, which the master holds until the freed slave earns that money and gives it to him. If the master does not desire to free him, the court invalidates his ownership of him, and the slave is free to go on his way.

Shadal

אין כאן גנבה, כי לא נחזיק בו כעבד, רק עמנו ישב כבן חורין;

There is no stealing here, since we do not hold him like a slave, rather he lives with us like a free man.

What is the reason for this mitzvah?

It's about Israel!

Ibn Ezra

אבן עזרא דברים כ"ג:ט"ז

כי הוא בא לכבוד השם הנקרא על ישראל. ואם יסגיר הישראלי העבד לאדוניו, הנה זה חילול השם.

The fact that the slave came there for refuge is a honor to the Divine Name that Israel carries; and if Israel were to hand the slave back to his master, it would be a desecration of the Name.

Rabbeinu Bahyay

וזה משום חבת הארץ

It is because of the love of the land of Israel

Tur Haaruch

ורבותי' שדורשין בעבד כנעני של ישראל שברח מחוצה לארץ לארץ גם זה הטעם שמוטב יעמוד בארץ ישראל ויקיים כל המצות הנוהגות בה מבחוצה לארץ:

According to the rabbis that it refers also to a canaanite slave of a Jew who runs to Israel from exile the reason is that it is better he should be in Israel and fulfill all the mitzvot which apply there than to be outside Israel.

Shadal, It's about mercy

אבל יש כאן מדת רחמים, אחר מה שידענו ממצב העבדים בימי קדם.

It is a matter of mercy, after we know the status of slaves in old times...

Rav Hirsch

ביארנו כבר את המעמד החוקי של עבד כנעני בבית יהודי ובתחום הלאומי היהודי. הוא הופך לחבר בחברה היהודית ונוטל חלק באצילות המוסרית של חובת שמירת המצוות. תחת שלטון התורה בארץ ישראל היו נוהגים בעבד כנעני באנושיות, ואנו מודעים לניגוד העצום בין השקפה זו לבין תפיסת העבדות שהייתה רווחת בכל מקום בחוץ לארץ. עבד כנעני של יהודי הדר [בחוץ לארץ יהיה נתון בהכרח ליחס כזה [לפי התפיסה של חוץ לארץ

לדעתנו, המצוות האמורות בפסוקים יא–טו באות לקדם את היסוד המוסרי, ואילו אלה שאמורות בפסוקים טז–יז באות לקדם את הגישה האנושית כלפי כל העמים. לפי המצוות הקודמות, שני יסודות אלה חייבים להיות מידות בולטות באופי הלאומי היהודי.

The status of the slave in the Jewish home.. He becomes a member of the Jewish society and takes part in the high morals of keeping commandments, they treated him humanely.. This law is to promote the moral fundamental and the humane treatment of all people. These two characteristics need to stand out as the nature of the Jewish nation.

Genesis 14, 14, Avraham's students, chanichav, not slaves, Rav Hirsch

חניכיו ילידי ביתו" אלה, קרויים בפסוק הבא "עבדיו". יש בכך להאיר את עינינו על טיב ה"עבדות" בעם אברהם. הייתה זו דרך להציל נשמות מההשחטה האלילית, ולקרב אותם לאמת הברורה של אברהם. עבדים הקנויים ליהודי נעשו ליהודים

Slavery for Avraham was a way to save the souls from the degradation of idolatry and to bring them to the truth of Avraham to make them Jewish...

R. Hirsch

יהודי יכול לקנות אדם ולהופכו לחלק מרכושו, בניגוד לרצונו, רק אם לפי משפט העמים אותו אדם **כבר** היה עבד. העברה זו לרכושו של יהודי, הייתה **הישועה** היחידה לאדם, אשר לפי משפט העמים הוטבע בו כבר חותם עבדות.

האירועים המעציבים של זמנינו (המאבק על העבדים בארצות הברית, ומרד הכושים בג'מייקה בשנת תרכ"ה) מראים כמה אומלל ונתון לפגיעה גורלו של עבד, בין אם נשללו זכויותיו על ידי משפט העמים המקובל, ובין אם הוענקו לו זכויות שוות אך בעיני כולם הוא עדיין נראה כעבד או כמי שהיה עבד

A Jew can only buy a slave if he already had that status. When he came to a Jew it was his salvation. We see today how bad the situation of a slave is...

בית יהודי היווה מפלט ומחסה לעבד. שם היה מוגן על ידי ההלכה מהתעללות; והיה דבר נוסף שאין להמעיש בערכו: הוא יכול להצטרף, אם רצה בכך (לפי יבמות מח:), לברית ה' עם ישראל, על ידי מילה וטבילה, ביחד עם אדוניו. הוא נעשה לאחד מבני הבית, כמו בני אדוניו, והשתתף כמותם בקרבן הפסח, שעליו התייסד עם ה'

The Jewish home is a refuge for a slave, he is protected, he can join the people of Hashem.

יתירה מכך, לפי ההלכה, אם יש בבעלותך עבד שלא התקבל כשווה לך בברית ה', על ידי מילה וטבילה, אינך יכול להעמיד את ביתך תחת שמירת ה' והנהגתו, ולא הותר לך להשתתף בקרבן הפסח. (משום כך נקראו העבדים בבית אברהם "חניכיו" – אלה שהוכנסו בברית אברהם [עיין פירוש, בראשית יד, יד–טו]). כמו "מילת זכריו", כך גם "מילת עבדיו מעכבתו מלאכול בפסח!" (יבמות ע

If you didn't give him a bris you can't eat the Pesach offering:).

הלכה זו מסבירה גם את חילוף שם הגוף בפסוק זה, ואת הדגשת כינוי הגוף בלשון נוכח ב"ומלתה". לא נאמר "וכל עבד מקנת כסף ומלתה אתו" וגו', אלא "וכל עבד איש וגו' ומלתה" וגו'. הכתוב אינו מדבר אל האדון, אלא עליו. הכתוב פונה אל ציבור האומה; במצוה זו, האב, וכאן האדון, אינם אלא נציגים של הציבור (עיין פירוש על פרשת המילה, בראשית יז). לכן מנוסחת ההלכה כך: אם עבד נקנה על ידי אדם כרכושו, הרי שעלייך האומה מוטלת האחריות לעשות את העבד לאחד משלך על ידי מילה. תחילה עליו להמול עבורך; ורק אז יוכל אדונו לאכול מקרבן הפסח

Don't afflict him, (with words)

Chinuch

ועל כן האל ברוך הוא, כמו שהוסיף לאו באונאת הגר לחלשת נפשו בהיותו נכרי בתוך העם, כמו כן הוסיף לאו באונאת העבד, שהוא . יותר חלוש הנפש ונבזה מן הגר, שלא תאמר זהו עבד ואין עליו קפידא ולא עלינו ממנו חטא מאונאת דברים.

G-d just like he added a prohibition for the affliction of the stranger since he is strange in the nation, so too he added a command for the slave for he is even weaker and more degraded than the stranger, for you cannot say, this is a slave and there is no sin to afflict him.

Sefer Habaitim, 254-5

Some would not care about his affliction thinking that he will not be embarrassed for he is used to his lowliness..

מאונאת העבד בדברים, עם היות הכונה ג"כ שלא יחוש שום אדם להונות העבד
בדברים שיחשוב שהעבד לא יתבייש מאונאת דברים שמכיר בשפלותו בהיותו עבד.

Rambam, avadim 8, 11

עבד זך

עמיתו ומשום (שמות כב כ) "וגר לא תונה" ומשום לא תוננו. וכן עובר משום (שמות כב כ) "ולא תלחצנו" כמו שבארנו בענין הונהש

11. This slave who fled to Eretz Yisrael is a righteous gentile. Scripture adds a specific warning for anyone who would desire to deride him, for he is even more humble-spirited than a convert. Therefore, Scripture Deuteronomy 23:17 issues a command with regard to him: "He shall dwell with you, in your midst, in one of your cities that he desires. You shall not abuse him." Abusing him refers even to verbal derision. Thus, a person who derides this convert transgresses three negative commandments: "A person should not abuse his colleague" (Leviticus 25:14), "Do not abuse a convert" (Exodus 22:20), and "You shall not abuse him." He also transgresses the commandment: "Do not oppress him" (Exodus, Ibid.), as explained with regard to the laws of ona'ah.

It's about mitzvot

R Yosef Bechor Shor

לא תסגירנו לו שאין לו בו דין, ואף על פי שקונה אותו למעשה ידיו, מכל מקום מפקיעו מן המצות. אבל רבותינו אמרו: אפילו בעבד ישראל שברה (מחוצה לארץ לארץ, מפני שמפקיעו מן המצות התלויות בארץ, בגיטין (בבלי גיטין מ"ה

Ibn Balaam, 11th Cent. Spain

ר' יהודה אבן בלעם דברים כ"ג:ט"ז

,חייב בזה רק אם התייחד

He is only in this law if he became Jewish

Ramban

רמב"ן דברים כ"ג:ט"ז

והטעם במצוה הזו, כי עמנו יעבוד את השם, ואיננו הגון שנחזירנו אל אדוניו לעבוד ע"ז.

The reason for this mitzvah is that he will worship Hashem with us and it is not right that we should return him to his master to worship idols.

Targum Yonatan

לא תימסור ערלאה ביד פלחי טעותיה דאישתיזב גביכון למהווי תחות טלל שכינתי דימטול היכ(מ)נא ערק מן פולחן טעותיה

R. Dovid Tzvi Hofmann: Even if he just wants to give up idolatry and be a ger toshav, resident alien

Sefer Habatim, Rabbeinu Dovid Hacochoavi

This is all part of the wholeness of the torah to help anyone who comes to be protected under the divine wings.

השכינה. ובאה הקבלה ¹⁷ שאם לא ירצה האדון לשחררו מפקיעין אותו ממנו, וכל
זה משלמות תורתנו הקדושה לעזור לכל הבא לחסות בצל כנפי השכינה.

Ralbag

רלב"ג תועלות דברים כ"ג:ט"ז

הוא במצות והוא להודיע חבת ישוב ארץ ישראל כי גם העבד הכנעני הבורח שם להמלט מאדוניו הישראלי הדר בחוצה לארץ נצטוונו שלא נסגירהו אל אדוניו אך ישלחנו חפשי מעצמו ויהיה גר צדק ורצתה התורה שישב עמנו בקרבנו לא בפני עצמו כדי שנישירהו למצות התורה וממה שרצתה התורה בזה יתבאר שאם רצה העבד לברוח מעם אדוניו ומעם השם יתעלה כאלו תאמר שרצה לשוב לדתו ולארצו הנה נסגירהו אל אדוניו כי התנאי הוא שלא ירצה להנצל כי אם מעם אדוניו ושישב עמנו בקרבנו.

To show the love of Israel that one who runs there will be spared... he should become a full convert.. But if he wants to go back to idolatry we send him back...

Both: Sefer Hachinuch

ספר החינוך תקס"ח

משרשי המצוה. מה שזכרנו שרצה האל לכבוד הארץ שהבורח לשם ינצל מעבדות, כדי שנתן אל לבנו כבוד המקום, ונקבע בלבבנו בהיותנו שם יראת השם יתעלה, וכל זה להועיל לעמו ולזכותם כי חפץ חסד הוא.

The root of the mitzvah is that that G-d wanted to honor the land of Israel that one who runs there will be saved from slavery to put in our hearts the honor of the place, and we should afix in our hearts while we are there to fear G-d and all this is to help his nation and merit them for He loved kindness.

Why don't you send him back?

1. To save his soul
2. To have mercy on him
3. It's about Israel

Israel as a country of refuge!